

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 159/19
Luxembourg, 19. december 2019

Sodba v zadevi C-263/18
Nederlands Uitgeversverbond et Groep Algemene Uitgevers/Tom Kabinet
Internet BV in drugi

Prodaja rabljenih elektronskih knjig prek spletnega mesta pomeni priobčitev javnosti, ki je pogojena z dovoljenjem

Sodišče (veliki senat) je v sodbi z dne 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond in Groep Algemene Uitgevers (C-263/18), razsodilo, da to, da se javnosti s prenosom dobavi e-knjiga za stalno uporabo, spada pod pojem „priobčitev javnosti“ v smislu Direktive 2001/29 o avtorski pravici¹.

Nederlands Uitgeversverbond (v nadaljevanju: NUV) in Groep Algemene Uitgevers (v nadaljevanju: GAU), združenji, ki varujeta interese nizozemskih založnikov, sta pri Rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu, Nizozemska) vložili tožbo, s katero sta med drugim predlagali, naj se družbi Tom Kabinet prepovesta dajanje e-knjig na voljo članom „bralnega kluba“, ki ga je ta družba ustvarila na svojem spletnem mestu, in reproduciranje teh knjig. Združenji NUV in GAU trdita, da se s temi dejavnostmi kršijo avtorske pravice njunih članov na teh e-knjigah. Družba Tom Kabinet naj bi s tem, da je te „rabljene“ e-knjige v okviru tega bralnega kluba ponujala za prodajo, te knjige nedovoljeno priobčila javnosti. Družba Tom Kabinet pa trdi, da te dejavnosti spadajo v okvir pravice distribuiranja, za katero zgoraj navedena direktiva predpisuje pravilo izčrpanja, kadar je zadevni objekt – v obravnavanem primeru e-knjige – imetnik pravice prodal v Uniji ali je bil v Uniji prodan z njegovim soglasjem. To pravilo naj bi pomenilo, da naj združenji NUV in GAU po prodaji zadevnih e-knjig ne bi bili več upravičeni do izključne pravice dovoliti ali prepovedati distribucijo teh knjig javnosti.

Sodišče je ugotovilo, da dobava s prenosom e-knjige za stalno uporabo ne spada v okvir pravice „javnega distribuiranja“ iz člena 4(1) Direktive 2001/29, temveč v okvir pravice do „priobčitve javnosti“ iz člena 3(1) navedene direktive, za katero je izčrpanje izključeno na podlagi odstavka 3 tega člena.

Sodišče je v utemeljitev te ugotovitve med drugim iz Pogodbe Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (SOIL) o avtorski pravici, ki je podlaga za to direktivo, in pripravljalnega gradiva za navedeno direktivo sklepalo, da je zakonodajalec Unije nameraval to pravilo o izčrpanju pridržati za distribucijo oprijemljivih predmetov, kot so knjige na materialnem nosilcu. Uporaba tega pravila o izčrpanju za e-knjige pa bi, nasprotno, lahko bistveno bolj vplivala na interes imetnikov, da dobijo ustrezno plačilo, kot v primeru knjig na materialnem nosilcu, ker se nematerializirani primerki e-knjig z uporabo ne poslabšajo in tako na morebitnem trgu rabljenih izdelkov pomenijo popolne nadomestke novih primerkov.

Glede, natančneje, pojma „priobčitev javnosti“ je Sodišče navedlo, da je treba ta pojem razumeti široko, tako da zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve, in s tem vsako oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali brezžično. Ta pojem združuje dva kumulativna elementa, in sicer dejanje priobčitve dela in priobčitev tega dela javnosti.

¹ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

V zvezi s prvim elementom iz obrazložitvenega memoranduma k predlogu Direktive 2001/29 izhaja, da je „odločilno dejanje tisto, s katerim se da delo na voljo javnosti, to je, da se to delo ponudi na strani, ki je dostopna javnosti, kar je dejanje pred fazo dejanskega prenosa na zahtevo“, in da „ni pomembno, ali je oseba dejansko prenesla delo“. Tako je treba po mnenju Sodišča dejstvo, da se zadevna dela dajo na voljo vsaki osebi, ki se registrira na spletnem mestu bralnega kluba, obravnavati kot „priobčitev“ dela, ne da bi morala zadevna oseba to možnost uporabiti tako, da bi e-knjigo s te spletne strani dejansko prenesla.

V zvezi z drugim elementom je treba upoštevati ne le število oseb, ki imajo lahko hkrati dostop do istega dela, ampak tudi, koliko od teh oseb je lahko imelo dostop do tega dela zaporedoma. V obravnavani zadevi je po mnenju Sodišča število oseb, ki so lahko imele hkrati ali zaporedoma dostop do istega dela prek platforme bralnega kluba, pomembno. Zato je treba šteti – s pridržkom, da predložitevno sodišče opravi preverjanje ob upoštevanju vseh upoštevanih elementov – da je zadevno delo priobčeno javnosti.

Poleg tega je Sodišče razsodilo, da se za to, da gre za „priobčitev javnosti“, zahteva, da se varovano delo priobči z uporabo posebne tehnične metode, ki se razlikuje od tistih, ki so bile uporabljene dotlej, ali če ne gre za tako metodo, da se priobči novi javnosti, torej javnosti, ki je imetniki avtorske pravice niso upoštevali, ko so dovolili prvotno priobčitev svojega dela javnosti. V obravnavani zadevi je treba – ker se dajanje na voljo e-knjige na splošno opravlja na podlagi licence za uporabo, ki uporabniku, ki je zadevno e-knjigo prenesel, dovoljuje le branje te knjige na lastnih napravah – šteti, da gre pri priobčitvi, kakršno izvaja družba Tom Kabinet, za priobčitev javnosti, ki je imetniki avtorske pravice še niso upoštevali, in zato za priobčitev novi javnosti.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106